Tekjumörk Landsnets

Hagsmunaráð

31. janúar 2019
Guðlaug Sigurðardóttir

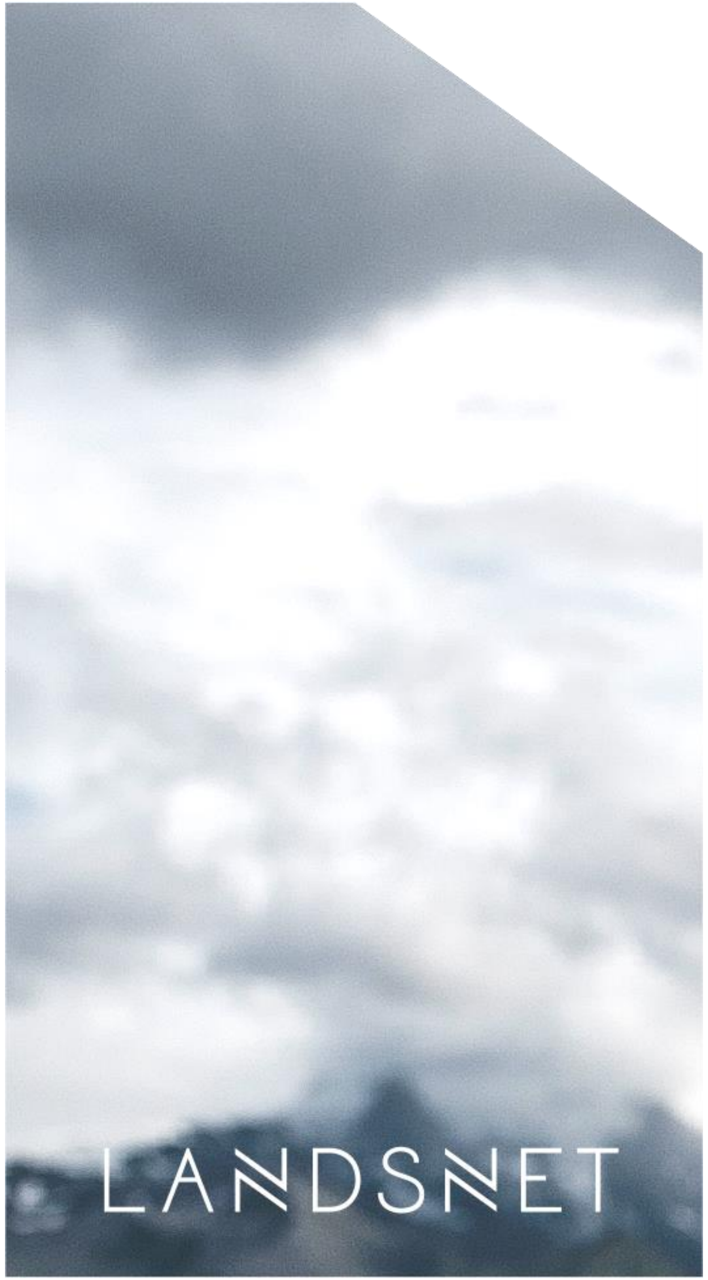

Sérleyfi – byggt á raforkulögum

- Landsnet starfar samkvæmt sérleyfi frá atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu
  - ✓ Samkvæmt raforkulögum skal fyrirtækið eitt annast rekstur flutningskerfisins og kerfisstjórnun og hefur eitt heimild til að reisa ný flutningsvirki
  - ✓ Háð eftirliti Orkustofnunar

- Hlutverk / skyldur Landsnets er skilgreint í raforkulögum
  - ✓ Uppbygging flutningskerfisins á hagkvæman hátt að teknu tilliti til öryggis skilvirkni, áreiðanleika, afhendingar, gæða raforku og stefnu stjórnvalda.
  - ✓ Rekstur flutningskerfis
  - ✓ Örugg stýring raforkukerfisins – tryggja öryggi og gæði við raforkuafhendingu

- Hlutverk Landsnets er skilgreint með sama hætti og hlutverk sambærilegra fyrirtækja á Norðurlöndunum og innan Evrópusambandsins

- Dreifiveitur á Íslandi eru undir sömu reglum og sambærilegum ákvæðum raforkulaga

- Almennt byggir eftirlit með sérleyfisstarfsemi á;
  - ✓ tekjumarkasetningu / eftirliti
  - ✓ gjaldskrár / verðeftirliti
  - ✓ „létt reglun“

Raforkulög nr. 63/2003

„Markmið laga þessara er að stuðla að þjóðhagslega hagkvæmu raforkukerfi og efla þannig atvinnulíf og byggð í landinu“

LANDSNET

Grundvöllur reglunar

- Raforkulög nr. 63/2003 setja tóninn varðandi tekjumörk og gjaldskrá í sérleyfisstarfsemi
  - ✓ Markmið með tekjumörkum er að hvetja til hagræðingar í rekstri
  - ✓ Tryggja að tekjur séu í samræmi við kostnað við þjónustu
  - ✓ Tryggja arðsemi
- Orkustofnun er óháður eftirlitsaðili
  - ✓ Orkumálastjóri skipaður af atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu, ákvarðar leikreglur og hefur eftirlit
- Félaginu er (fyrirfram) ákvarðaðar leyfðar tekjur af flutningsstarfseminni
  - ✓ Til að ýta undir hagræðingu og hagkvæmni eru hámarkstekjur festar til ákveðins tíma
  - ✓ Ef félagið er rekið á lægri kostnaði innan tekjumarkatímabilsins nýtur það hagræðingarinnar á tímanum en að honum loknum lækka leyfðar tekjur og gjaldskrá lækkar og hagræðinu þannig skilað til notenda.
  - ✓ Ef eftirlitsaðilinn telur félagið ekki sýna hagkvæmni í rekstri hefur Orkustofnun heimildir að setja á félagið sérstaka hagræðingarkröfu
- Arðsemi – WACC er ákvarðað á grundvelli reglugerðar 192/2016
- Tekjumörk eru sett fyrir ákveðið tímabil og í tveimur römmum
  - ✓ 5 ár / 2016 – 2020
  - ✓ Stórnotendur og dreifiveitur

Umhverfi byggt á alþjóðlegum reglum og hagfræðilegum kenningum (reglun)

Sambærilegt við önnur flutningsfyrirtæki í Evrópu

Ákvörðun á WACC byggð á aðferðum fjármálamarkaða

LANDSNET

Hugtök

- ***Sérleyfi/einkaleyfi:*** Einn aðili hefur leyfi fyrir ákveðnum rekstri.
- ***Tekjumörk****:* Hámark leyfilegra árlegra tekna flutningsfyrirtækis og dreifiveitna til að mæta kostnaði = tekjur af flutningi.
- ***Tekjumarkatímabil:*** Til að ná fram hagræðingu og skilvirkni í rekstri flutningsfyrirtækisins eru tekjumörk afmörkuð í tímabil, tekjumarkatímabil
- ***Tekjumarkasetning:*** Orkustofnun setur flutningsfyrirtækinu tekjumörk vegna kostnaðar við flutning á raforku. Tekjumörk skulu vera tvískipt, þ.e. vegna flutnings á raforku til dreifiveitna annars vegar og vegna flutnings til stórnotenda hins vegar.
- ***WACC (Weighted Average Cost of Capital):*** Veginn fjármagnskostnaður ákvarðaður í reglugerð. Reiknað vegið meðaltal af kostnaði fjármagns þ.e. fjármagnskostnaði og arðsemi til eigenda af bundnu fé í félaginu

Sérleyfi

Tekjumörk

Tekjumarkatímabil

Tekjumarkasetning

WACC

LANDSNET

Útreikningur tekjumarka

Tekjumörk – einfaldari útgáfan

(A) Tekjumörk = (B) Rekstrar-kostnaður + (C) Afskriftir + (D) Arðsemi

(A) Eftirlitsaðilinn setur tekjumörk til fimm ára. Tilgangurinn er að ná hagkvæmni á sama tíma sem eigendum er úthlutaður skynsamleg arðsemi af fjárfestingu í félaginu.

(B) Rekstrarkostnaður inniheldur kostnað við viðhald, leigu, almennan rekstrarkostnað og kostnað við kerfisstjórnun

- Reiknaður á grundvelli 5 ára meðaltals (tilbaka)
- Óvænt atviki geta komið inn í rekstrarkostnað

(C) Línuleg afskrift

(D) Skynsamleg arðsemi grundvölluð á eignagrunni tekjumarka (Regulated Asset Base, RAB). Arðsemi nær til fjármögnunar og arðsemi eigenda.

Landsnet stefni á jöfnun tekjumarka og tekna

Tekjur = Tekjumörk

Eignastofn x WACC ákvarðar leyfða arðsemi

Eignastofn tekjumarka x WACC

=

Leyfð arðsemi

WACC 2011-2019

Stórnotendur

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
6.64%	5.60%	4.80%	4.52%	4.92%	5.48%	5.46%	5.32%	5.23%

Dreifiveitur

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
5.53%	5.12%	4.50%	4.69%	5.26%	5.92%	5.75%	5.66%	5.47%

LANDSNET

Hvernig flokkast eignirnar?

Þrír eignaflokkar: Dreifiveitur, stórnotendur og sameiginlegt

Gróf skipting

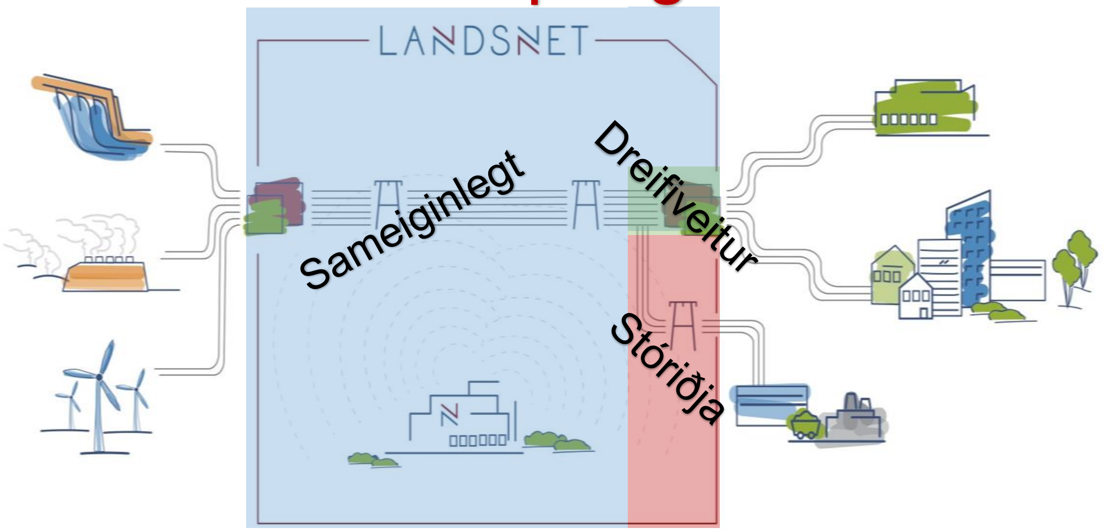

Háspennulínur
flokkast eftir notkun

Tengivirki fara í
flokka eftir útgöngum

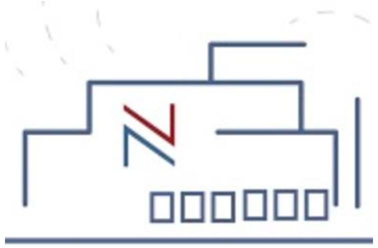

Fasteignir og
orkustjórnkerfið fara
í sameiginlega
pottinn.

LANDSNET

Eignastofn - skipting

Pottur	ISK	USD
Dreifiveitur	15.550.235.122	152.333.916
Sameiginlegt	49.081.329.250	526.147.586
Stóriðja	14.481.467.713	164.731.680

Stuðlar	2017
Meðalgengi árs	106,78
Aflhlutfall dreifiveitur	25,8%
Aflhlutfall stóriðja	74,2%

Tekjumörk útreikningur	Dreifiveitur	Stóriðja
Dreifiveitur	15.550.235.122	0
Sameiginlegt*Aflhlutfall	12.662.982.947	390.401.509
Stóriðja	0	164.731.680
Samtals	28.213.218.068	555.133.188
Samtals ISK	28.213.218.068	59.277.121.864
Eignastofn TM 1.1.2018	**87.490.339.932**	

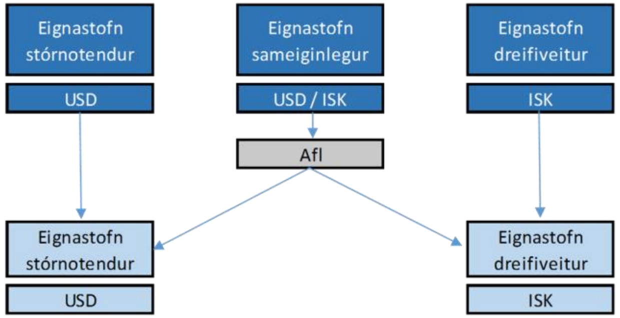

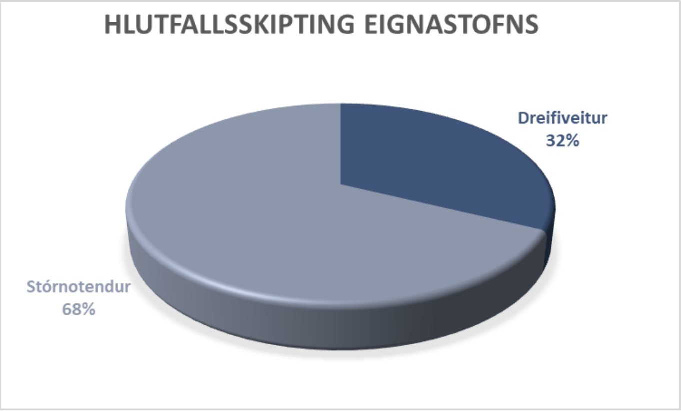

Eignfærslur:

- Samkvæmt IFRS stöðlum, áritað af endurskoðendum
- Eignir koma eins inn í tekjumarkastofninn eins og inn í ársreikninginn þ.e. á kostnaðarverði
- Spennusetning ákvarðar byrjunardag.

Orkustofnun samþykkir eignir inn í eignastofninn

Orkustofnun ákvarðar reglur og aðferðir við skiptingu eignastofns á milli ramma

LANDSNET

Tveir rammar tekjumarka

Stórnotendur

Eignastofn stórnotendur

USD

Arðsemi = Eignastofn stórnotendur * WACC stórnotendur

+

Afskriftir stórnotendur

+

Rekstrarkostn S

+

Arðsemi veltufj. TM (-1) * 20% * WACC s

+ / -

Hagræðing

=

Tekjumörk stórnotenda

Rekstrarkostn. Heild

Skiptihlutföll

Dreifiveitur

Eignastofn dreifiveitur

ISK

Arðsemi = Eignastofn dreifiveitur * WACC dreifiveitur

+

Afskriftir dreifiveitur

+

Rekstrarkostn D

+

Arðsemi veltufj. TM (-1) * 20% * WACC d

+ / -

Hagræðing

=

Tekjumörk dreifiveitna

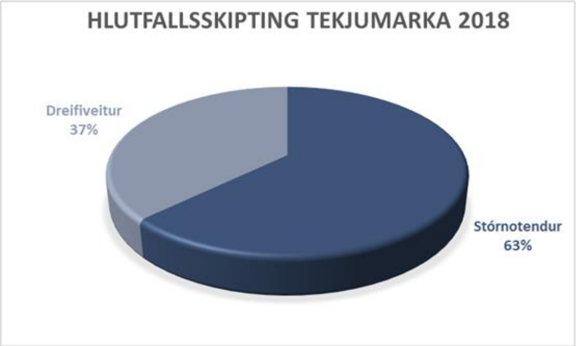

LANDSNET

ORKUSTOFNUN

Orkugarður • Grensásvegur 9 • 108 Reykjavík
Sími: 569 6000 • os@os.is • www.os.is

Landsnet hf.
Gylfaflöt 9
112 REYKJAVÍK

Reykjavík, 26.6.2018
Tilvísun: OS2018060002/10.5
Verknúmer: *412-3120*

Efni: Uppgjör tekjumarka fyrir árið 2017

Orkustofnun setti Landsneti tekjumörk fyrir árin 2016 – 2020 með bréfi dags. 9. maí 2017. Ákvörðun um leyfða arðsemi flutningsfyrirtækis og dreifiveitna fyrir árið 2017 lá fyrir með bréf dags. 29. apríl 2016, en grunnvextir í bandaríkjadölum voru leiðréttir fyrir árið 2017 með bréfi dags. 29.3.2017.

Orkustofnun hefur nú lokið uppgjöri tekjumarka Landsnets fyrir árið 2017, á grundvelli 6. mgr. 12. gr. raforkulaga og eru uppgerð tekjumörk ásamt tekjum sem hér segir:

Tekjur:

	Alm. notendur í þús. kr.	Stórnotendur í þús. kr.	Samtals í þús. kr.
Flutningstekjur	5.065.976	7.465.121	12.531.097
Þjónustutekjur	24.348	35.095	59.443
Aðrar tekjur	48.274	61.442	109.715
Samtals tekjur	**5.138.597**	**7.561.658**	**12.700.255**

Gjöld:

	Alm. notendur í þús. kr.	Stórnotendur í þús. kr.	Samtals í þús. kr.
Rekstrarkostnaður	1.431.155	1.821.550	3.252.704
Viðbótarrekstrarkostnaður	56.930	72.459	129.389
Afskriftir	1.516.478	2.394.586	3.911.064
Arður	2.060.430	3.927.951	5.988.381
Samtals gjöld	**5.064.993**	**8.216.546**	**13.281.539**

Rauntekjur samkvæmt ársreikningi

Tekjumörk = leyfðar tekjur ákvarðaðar af OS

Uppgjör tekjumarka

- Orkustofnun ber saman rauntekjur og leyfðar tekjur (tekjumörk)
- Mismunur færist yfir á næsta ár og hefur áhrif á gjaldskrárákvarðanir
  - ef tekjur eru lægri => hækka gjaldskrá
  - ef tekjur er hærri => lækka gjaldskrá

LANDSNET

ORKUSTOF

Niðurstaða hinna sérfróðu aðila var byggð á þeim rekstrargögnum og kerfisupplýsingum frá árunum 2010 – 2014, sem flutningsfyrirtækið sendir Orkustofnun fyrir 1. maí ár hvert á grundvelli fjárhags- og rekstrarlegrar eftirlitsskyldu Orkustofnunar sbr. 8. gr., 12. gr., 25. gr. og 41. gr. raforkulaga. Með bréfi dags. 1. júlí sl. gafst flutningsfyrirtækinu kostur á að koma að athugasemdum við umrædd gögn til Orkustofnunnar og að svara spurningum frá hinum sérfróðu aðilum um rekstrargögnin þar sem ætlunin var að varpa betra ljósi á tiltekna kostnaðarliði í rekstrinum. Orkustofnun hefur komið svörum flutningsfyrirtækisins og athugasemdum við gögnin á framfæri við hina sérfróða aðila og hefur verið tekið tillit til þeirra þegar forsendur hagræna matsins voru unnar.

Landsnet hf.
Guðmundur Ingi Ásmundsson
forstjóri
Gylfaflöt 9
112 REYKJAVÍK

Efni: Tilkynning um hagræðinga

Orkustofnun hefur það lögbundna hl
grundvelli 12. gr. og 17 gr. raforkula
fjármagnskostnaði, sem viðmið fyrir
flutningi og dreifingu á raforku. Sam
ákveðnum viðmiðum, þ.e. rekstrarko
sköttum. Náist ekki markmið raforku
dreifiveitnanna með afmörkun tekjur
er Orkustofnun heimilt að setja flutn
tekjumarkatímabil, að fengnu mati s
hefur verið gefinn kostur á að tjá sig
sjónarmiðum sem byggt er á í samba
undangengnu hagrænu mati. Orkusto
tveggja mánaða fyrirvara ef framkvæ
fyrir upphaf viðkomandi tekjumarka

Orkustofnun hefur nú farið ítarlega yfir niðurstöðu hinna sérfróðu aðila og er það mat stofnunarinnar að byggja niðurstöðu sína á þeirri aðferðafræði og niðurstöðum sem fram koma í skýrslu hinna sérfróðu aðila og setja árlega hagræðingu sem 0 á næsta tekjumarkatímabili. Stofnunin hvetur flutningsfyrirtækið þó eindregið til að kynna sér vel skýrslu hinna sérfróðu aðila, *Mat á skilvirkni Landsnets,* sbr. fskj. 1, sem og aðferðarfræðina gagnaumgjarðarfræði (e. data envelopment analysis) með erlendum samanburði fyrir framtíðartekjumarkatímabil.

Virðingarfyllst
f. h. orkumálastjóra

Silja Rán Sigurðardóttir
Ph.D. verkfræðingur

Rakel Jensdóttir
lögfræðingur

„Ungt“ starfsumhverfi – tími breytinga

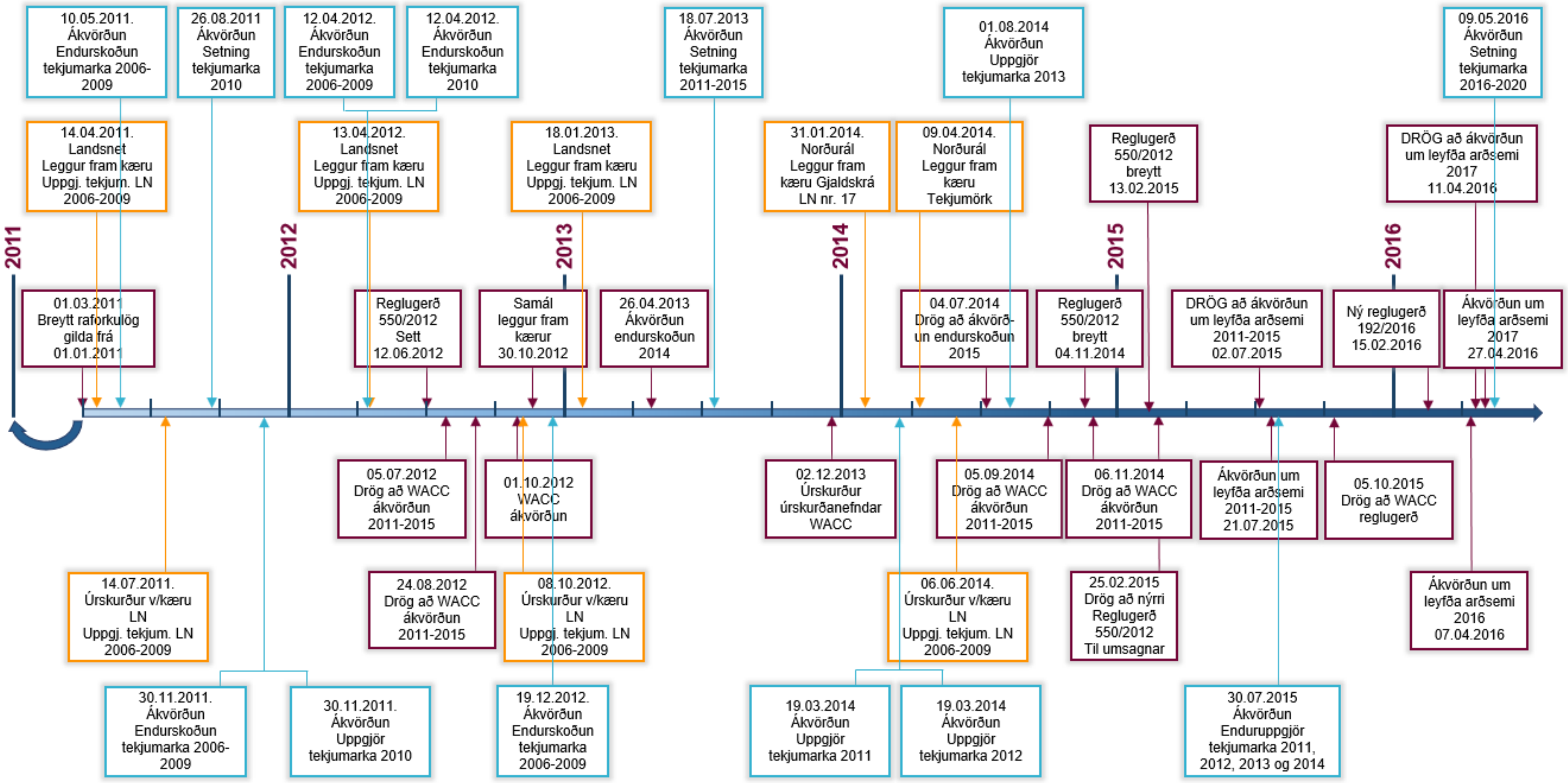

Starfsumhverfið

Árin 2005 – 2010 einkenndust af ágreiningi um reglur og viðmið

Árin 2010 – 2015 einkenndust af kærum og síendurteknum ákvörðunum um tekjumörk sem gerði félaginu mjög erfitt fyrir í mörgum ákvörðunum

LANDSNET

Ungt“ starfsumhverfi
– mikilvægur stöðugleiki síðustu ár

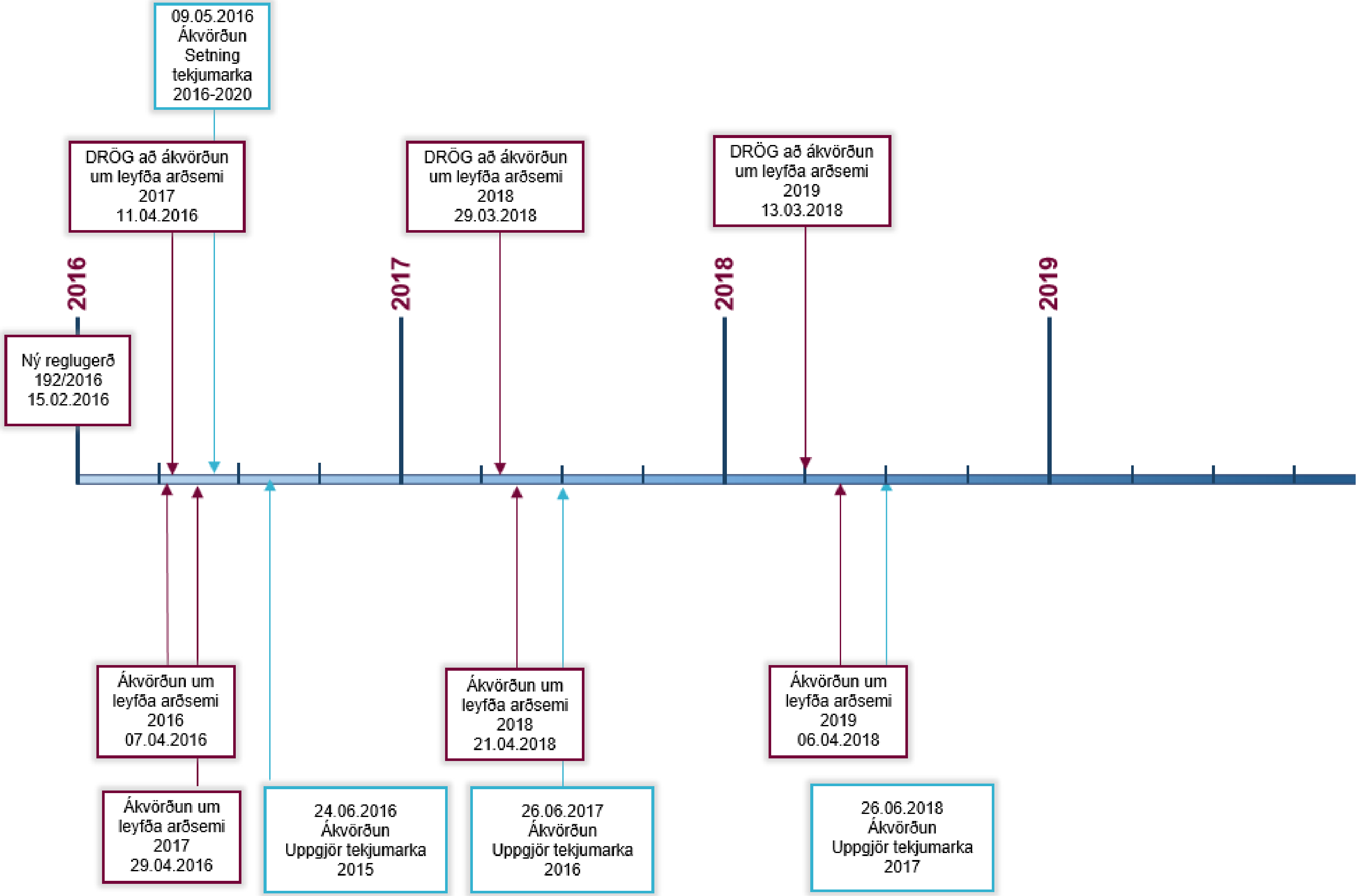

Frá 2016 hefur verið stöðugleiki í umhverfinu sem er fyrirtækinu mjög mikilvægur

LANDSNET

LANDSNET

www.landsnet.is